

2. oktober 2017

Langvarige smerter i muskler og led – behov for indsats

Smerter behandles forkert og for sent

Hver 5. voksne dansker har smerter i 6 måneder eller mere. Den hyppigste årsag er muskel- og skeletsygdomme. En stor gruppe af disse mennesker behandles for sent eller forkert. Smerterne indvirker derfor voldsomt på det enkelte menneskes liv.

Det er en rigtig dårlig forretning for samfundet, at så mange mennesker har smerter i muskler og led. Smerter koster dyrt i tabt produktion, udgifter til sygefravær, udgifter til behandling m.v. F.eks. er smerter i lænd og nakke en af de hyppigste årsager til sygemeldinger og alene rygsmerter koster 12,1 mia.kr. årligt.

Behov for politiske initiativer

Der er behov for at tænke bredere og mere tværgående end hidtil. Der skal tænkes på tværs af beskæftigelses-, social- og sundhedssektoren, og på tværs af regioner og kommuner. Vi skal have det nære sundhedsvæsen og sygehusene til at tale sammen om den enkelte. Der er brug for en politisk indsats i form af en samlet koordineret indsats for, at området kan løftes og indsatserne få den nødvendige effekt.

Et første skridt i den retning kan være afholdelse af en smertehøring. En række danske forskere og andre eksperter vil kunne bidrage hertil. Smerteområdet bør herefter afdækkes som afsæt for at udpege indsatser og mål i en samlet koordineret indsats.

Smerterne påvirker det hele

Smerter gør det svært at leve et normalt liv. Det påvirker arbejdsevnen, og mange går dagligt på arbejde med smerter. Vi ved det giver store omkostninger for den enkelte, for arbejdsgiveren og samfundet. Små hverdagsting bliver helt uoverkommelige; at følge sit barn i skole, gøre rent, arbejde med computer, købe ind mv. Risikoen for social isolation og depression er veldokumenteret, når man ikke har kræfter til sociale aktiviteter og ens mentale tilstand påvirkes af smerterne.

I Gigtforeningens Rådgivning taler vi med mange, som har kroniske smerter. De fortæller:

- At de møder en opgivende holdning hos lægen og overlades til dem selv på trods af stærke smerter
- At de ikke henvises videre til speciallæger for behandling af deres kroniske smerter
- At de behandles med morfica i årevis, selv om de plages med bivirkninger og manglende virkning
- At de ikke tilbydes andre former for smertebehandling end medicin, selv om de efterspørger det
- At de er desperate og villige til at prøve hvad som helst (f.eks. cannabis og mælkebøttesaft)
- At der ikke følges op på om ordineret stærkt smertestillende medicin virker
- At de må opgive uddannelsesforløb og arbejde pga. smerter
- At de ikke kan komme ud blandt andre mere pga. smerter

Derfor er der brug for en samlet koordineret indsats. Den kunne f.eks. indeholde kontrolforløb i almen praksis, tidlige og koordinerede indsatser i kommunerne, herunder jobcentrenes handlemuligheder, kompetenceudvikling af sundhedsprofessionelle, forløbsprogram for smertepatienter og forebyggelsesindsatser på arbejdspladserne.

En uddybning af dette notat kan læses i bilag 3.